

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ

DEZENFEKSİYON TALİMATI

Doküman Kodu: EN.TL.04	Yayın Tarihi:21/01/2015	Revizyon Numarası:1	Revizyon Tarihi:12/05/2023	Sayfa No/Sayfa Sayısı:1/4
------------------------	-------------------------	---------------------	----------------------------	---------------------------

1.AMAÇ

Fakültemiz genelindeki sterilizasyon/dezenfeksiyon uygulamaları için sterilizasyon yöntemlerini, dezenfektan seçimi ve dezenfektanların kullanım ilkelerini belirlemektir.

2.KAPSAM: Tıbbi birimler, Sterilizasyon, Temizlik hizmetleri.

3.KISALTMALAR

4. TANIMLAR:

- **Temizlik:** Kir ve organik artıkların fiziksel olarak uzaklaştırılmasıdır.
- **Sterilizasyon:** Bir materyalin içerdiği tüm canlı mikroorganizma formlarının sporlar da dahil ortadan kaldırılması işlemidir.
- **Dekontaminasyon:** Cansız maddelerden patojenmikroorganizmaların uzaklaştırılması işlemidir.
- **Asepsi:** Steril ortam şartlarının korunması, enfeksiyon etkenlerinin steril dokulara girişinin engellenmesidir.
- **Antisepsi:** Canlı dokular üzerinde veya içindeki mikroorganizmaları genellikle kimyasal maddeler kullanarak ortadan kaldırmaya yönelik uygulamalardır.
- **Antiseptik:** Canlı dokularda bulunan patojen mikroorganizmaların üremelerini durduran veya yok eden kimyasal maddelerdir.
- **Dezenfeksiyon:** Cansız maddeler üzerinde bulunan sporlu bakteriler dışındaki mikroorganizmaların yok edilmesi işlemidir.
- **Dezenfektan:** Cansız maddelerdeki patojenmikroorganizmaların üremelerini durdurmak veya öldürmek amacı ile kullanılan kimyasal maddelerdir.
- **MEK:** Dezenfektan solüsyonun Minimal Etkinlik Konsantrasyonudur.
- **Dezenfektan solüsyon test stribi:** Dezenfektan solüsyon minimal etkinlik konsantrasyon değerlendirme test şerididir. Ürüne özel olmalıdır. Tek kullanımlıdır.
- **Glisin:** Etkinliğini yitirmiş dezenfektan solüsyonu imha ederken nötralizasyonunu sağlayan üründür. Ürüne özel olmalıdır.
- **Yüksek Düzey Dezenfeksiyon:** Tüm vejetatif bakteriler, virüsler ve mantar sporları ile bakteri sporlarının kısmen yok edilmesi işlemidir.
- **Orta Düzey Dezenfeksiyon:** Tüberküloz etkenleri, vejetatif bakteriler, mantarlar ve bazı virüslerin yok edilmesi işlemidir. Bakteri sporlarına etkisi yok.
- **Düşük Düzey Dezenfeksiyon:** Tüberküloz etkenleri ve zarfsız virüslere etkisiz olan, ancak bir kısım vejetatif mikroorganizmaların yok edilmesi işlemidir.

HAZIRLAYAN(.../.../...)	KONTROL EDEN(.../.../...)	ONAYLAYAN(.../.../...)
	Kalite Güvence Koordinatörü	Dekan

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ

DEZENFEKSİYON TALİMATI

Doküman Kodu: EN.TL.04	Yayın Tarihi:21/01/2015	Revizyon Numarası:1	Revizyon Tarihi:12/05/2023	Sayfa No/Sayfa Sayısı:1/4
------------------------	-------------------------	---------------------	----------------------------	---------------------------

5.SORUMLULAR: Fakültenin Tıbbi birimler, Sterilizasyon, Temizlik hizmetleri birimlerindeki personel sorumludur.

6.FAALİYET AKIŞI

6.1.Dezenfeksiyon Yönteminin Seçimi

6.1.1.Dezenfeksiyon yönteminin seçimi, araçların enfeksiyon riski düzeylerine göre belirlenir. Buna göre araçlar; kritik, yarı kritik, kritik olmayan araçlar olarak üçe ayrılır. Bu sınıflama Tablo 1’de tanımlanmıştır.

Sınıflama	Tanım	Sterilizasyon/Dezenfeksiyon Önerisi
Kritik araçlar	- Steril vücut bölgelerine giren vücut boşluklarına ve sıvılarına doğrudan temas eden araçlardır. Örnek: Enjektör iğneleri, protezler, akapunktur iğneleri, cerrahi malzemelerdir.	Mutlaka steril olmaları gerekir.
Yarı kritik araçlar	- Mukoza ve bütünlüğü bozulmuş deri ile temas eden ancak steril vücut bölgeleri ile teması olmayan malzemelerdir. Örnek: Nebülizör kapları Vb.	Sterilizasyon veya yüksek düzey dezenfeksiyon gerekir.
Kritik olmayan malzemeler	- Vücut bütünlüğü bozulmamış, sağlam deri ile temas eden malzemelerdir. Örnek: Steteskoplar, tansiyon aleti manşonu, EKG elektrotları, yemek kapları, tekrar kullanıma mahsus diğer malzemeler içermektedir.	Düşük düzey dezenfeksiyon veya sadece su ile basit temizlik gerekir.

Tablo 2 de aletlerin sınıfına göre sterilizasyon/dezenfeksiyon yöntemleri gösterilmiştir.

Dezenfektan	Organik maddelerden etkilenme	Tüb erkülosida I etki	Avantajlar	Dezavantajlar	Kullanım
-------------	-------------------------------	-----------------------	------------	---------------	----------

HAZIRLAYAN(.../.../...)	KONTROL EDEN(.../.../...)	ONAYLAYAN(.../.../...)
	Kalite Güvence Koordinatörü	Dekan

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ

DEZENFEKSİYON TALİMATI

Doküman Kodu: EN.TL.04	Yayın Tarihi:21/01/2015	Revizyon Numarası:1	Revizyon Tarihi:12/05/2023	Sayfa No/Sayfa Sayısı:1/4
------------------------	-------------------------	---------------------	----------------------------	---------------------------

Klor tablet	+	+	<ul style="list-style-type: none"> - Hızlı etkilidir. - Geniş etki spektrumu bulunur. - Ucuz, toksitesizdir. - Yüzeyle fiks olmuş mikroorganizmaların biofilm tabakasının uzaklaştırılmasında etkilidir.	<ul style="list-style-type: none"> - Organik maddelerden etkilenir. - Koroziftir. - Stabil değildir. - Amonyak ve asitlerle toksik bileşikler oluşturur - Tekstil maddelerin rengini değiştirir.	<ul style="list-style-type: none"> - Günlük temizlik için 1 litre suya 1 tablet (1000ppm) oranında sulandırılır. - Kan, vücut ve salgıları ile kontaminasyonda 1 litreye 5 tablet (5000 ppm) oranında sulandırılır. - Başka temizlik ürünleriyle
Hızlı yüzey dezenfektanı (Etanol ve Propanol)	+	+	<ul style="list-style-type: none"> - Uygulandığı yüzeyde herhangi bir atık bırakmadan, silinmeden kendiliğinden hızlı kuruma özelliği vardır.	<ul style="list-style-type: none"> - Çabuk buharlaşır.	<ul style="list-style-type: none"> - Her türlü yüzeyde kullanıma uygundur. - Doğrudan yüzeye püskürtülerek kullanılır.

Tablo 3, 4, 5, 6, 7 de hastanemizde kullanılan yüksek, orta, düşük düzey dezenfektanlar ve antiseptik solüsyonlar gösterilmiştir.

Dezenfektan	Organik Maddelerden Etkilenme	Geniş Antimikrobiyal Spektrum	Avantajlar	Dezavantajlar	Kullanım
Alkoller (% 60 ve üzeri 2-Propanol veya % 70 ve üzerinde etil alkol)	Hafif	+++	<ul style="list-style-type: none"> - Çabuk etkilidir. - Toksik, alerjik - Su ve kurutma gerektirmez - Diğer dezenfektanlarla - Cilt-el antisepsisi ve temiz sert yüzeylerin dezenfeksiyonu için uygundur.	<ul style="list-style-type: none"> - Çabuk buharlaşır, fark edilmez. - Yanıcıdır. - Kalıcı etkisi yoktur. - Penetresyon uzayıf - Fiksatif etkilidir. - Temiz şartlarda etkilidir. - Uzun süreli kullanımda cildikurutabilir. - Mercikli aletlerin montaj materyalini bozabilir. - Lastik, plastik malzemeyi sertleştirir.	<ul style="list-style-type: none"> - 1 ay Sonunda ürün bitmemişse atılmalıdır.

HAZIRLAYAN(.../.../...)	KONTROL EDEN(.../.../...)	ONAYLAYAN(.../.../...)
	Kalite Güvence Koordinatörü	Dekan

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ

DEZENFEKSİYON TALİMATI

Doküman Kodu: EN.TL.04	Yayın Tarihi:21/01/2015	Revizyon Numarası:1	Revizyon Tarihi:12/05/2023	Sayfa No/Sayfa Sayısı:1/4
------------------------	-------------------------	---------------------	----------------------------	---------------------------

Tablo 4. Fakültemizde kullanılan antiseptik solüsyonlar

Dezenfektan	Organik Maddelerden Etkilenme	Geniş Antimikrobiya ISpektrum	Avantajlar	Dezavantajlar	Kullanım
Klorheksiding lukonat (% 2)	+	++	- Günlük hijyen ve yıkanmalarındaayrı ca ciltteki yaraların antisepsisi ile genel amaçlı bir cilt antiseptiğidir. - Toksikallerjik etkisi yok. - Kalıcı (rezidüel)	- Sert su,anyonik deterjan ve sabunlardan etkilenir. - Gözle temasında kaçınmak gerekir (konjonktivit ve kornea)	- Kullanıma hazırdır.
İyodoflar	+	++	- Hem antiseptik hem de dezenfektanolarak kullanılabilirler. - Koku, tahriş, kalıcı boyama özelliğiyok.	- Deterjanlarla kombine teki gösterirler. - Organik madde varlığından veisidan etkilenirler. - Metallerekoroziv etkiyapabilirler. - Nadirenalerjiye nedenolabilirler. - Cilt ve gözde irritasyonlarasebe p olabilirler.	- Kullanıma hazırdır.

6.2.Dezenfektan Kullanımında Dikkat Edilecek Hususlar:

- Dezenfeksiyon için mutlak gerekli ön koşul temizliktir.
- Herhangi bir malzeme/alet/yüzeyin üzerindeki kirlerden ve organik materyalden tamamen arındırılmadan steril / dezenfekte olması mümkün değildir.
- Temizlik işlemi malzemenin türüne göre su ve deterjan/sıvı sabun/veya enzim çözücü solüsyon kullanılarak yapılır.
- Temizlenmesi güç olan ince ve /veya uzun lümenli alet/ malzemelerin temizliğinde enzim çözücü solüsyon kullanılmalıdır.
- **“Kritik alet/ malzeme”** kategorisine giren her tür alet /malzeme steril olmalıdır.

HAZIRLAYAN(.../.../...)	KONTROL EDEN(.../.../...)	ONAYLAYAN(.../.../...)
	Kalite Güvence Koordinatörü	Dekan

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ

DEZENFEKSİYON TALİMATI

Doküman Kodu: EN.TL.04	Yayın Tarihi:21/01/2015	Revizyon Numarası:1	Revizyon Tarihi:12/05/2023	Sayfa No/Sayfa Sayısı:1/4
------------------------	-------------------------	---------------------	----------------------------	---------------------------

- Steril vücut boşluklarına giren laparoskop, atroskop vb. endoskopik cihazların sterilize edilmesi mümkün değil ise yüksek düzey dezenfeksiyon kullanılmalıdır.
- Yarı kritik alet/ malzeme kategorisine giren alet/malzemenin dezenfekte edilmesi gerekir.
- Kritik olmayan alet/malzeme/yüzeylerin su ve deterjanla temizlenmesi yeterlidir.
- Bu kategoriye giren alet/malzeme/yüzeylerde vücut sıvı ve salgıları ile kirlenme meydana gelmişse, temizliği takiben düşük düzey dezenfeksiyon uygulanmalıdır.
- Belirgin kontaminasyon olmayan durumlarda sadece su ile yıkama yeterlidir.
- Lümenli alet/ malzemeler öncelikle enzim çözücü solüsyon içine tamamen batırılarak 3-5 dakika bekletilmeli, durulanıp suyu süzöldükten sonra dezenfektan solüsyon içine konmalıdır.
- Dezenfekte edilecek malzemeler dezenfektan solüsyona tamamen batırılmalı ve bekleme süresi tamamlanmadan solüsyon içinden çıkarılmalıdır.
- Saf dezenfektanlar kullanılmadan önce önerilen oranlarda sulandırılmalıdır.
- Dezenfekte edilecek malzemelerin ayrılabilir bütün parçaları ayrılmalıdır.
- Solüsyonun üzerine hazırlandığı tarih yazılmalıdır, tarihi geçmiş solüsyon kullanılmamalıdır.
- Dezenfektan solüsyon azaldıkça üzerine ilave yapılmamalıdır.
- Solüsyonların ağzı mutlaka kapalı olmalıdır.
- Solüsyonda gözle görülür kirlenme olduğunda kullanma süresi beklenmeden solüsyon değiştirilmelidir.
- Uygulayıcı işlemi yaparken eldiven, maske gerekirse önlük giyilmelidir.
- Dezenfektan solüsyondan çıkarılan malzemeler tercihen steril su veya serum fizyolojik ile, bu sağlanamıyor ise musluk suyu ile durulanmalıdır.
- Azalan dezenfektan solüsyonların üzerine eklemeye yapılmamalı, solüsyon aletin içine tamamen batmasına imkân vermeyecek kadar azalmış ise dökülerek, solüsyon kabı su ve sabun/deterjanla yıkanıp durulanmalı ve kuruduktan sonra yeni solüsyon hazırlanmalıdır.

- Herhangi bir yüzeyin hızlı bir şekilde dezenfekte edilmesi gereken her durumda

HAZIRLAYAN(.../.../...)	KONTROL EDEN(.../.../...)	ONAYLAYAN(.../.../...)
	Kalite Güvence Koordinatörü	Dekan

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
DEZENFEKSİYON TALİMATI

Doküman Kodu: EN.TL.04	Yayın Tarihi:21/01/2015	Revizyon Numarası:1	Revizyon Tarihi:12/05/2023	Sayfa No/Sayfa Sayısı:1/4
------------------------	-------------------------	---------------------	----------------------------	---------------------------

(sedye, tekerlekli sandalye, steteskop, izolasyon odalarında kullanılan ve oda dışına çıkarılması zorunlu olan veya geçici bir süre için odaya girip çıkan her tür alet için (portable röntgen cihazı, portable USG cihazı, hemodiyaliz makinesi monitör, defibrilatör, acil arabası, vb.) hızlı etkili alkol bazlı solüsyonlar kullanılabilir.

7.İLGİLİ DÖKÜMANLAR

HAZIRLAYAN(.../.../...)	KONTROL EDEN(.../.../...)	ONAYLAYAN(.../.../...)
	Kalite Güvence Koordinatörü	Dekan